

"För att bli älskad måste man acceptera att bli slagen"

[singlepic id=317 w=289 h=427 float=left]

Hur kan man nå en kärlek som rymmer ömsesidighet, trygghet och tillit? Vara beredd försöka på nytt efter ett misslyckande? Våga igen efter våld och förnedring?

Text: Leif Stenberg | Bild: Emma Hanquist | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 4 2011](#)

Kvinnan är 51 år. Nästan varje dag strax efter tolv, efter att hennes arbete som städare är färdigt, kommer hon cyklandes till Bakfickan. Där finns lunch och plats för möten med likasinnade, eller att bara pusta ut efter att ha arbetat sedan sex på morgonen.

Vill hon berätta om kärlek?

– Kärlek handlar bara om mina barn. Inför dem finns äkta känslor. Idag räcker det mer än väl.

Vi bestämmer att hon ska tänka på saken, för jag vill att hon även ska tala om kärlekens smärta.

Det går flera veckor, av och till ses vi, hon nickar diskret för att visa att hon fortfarande funderar.

– Idag kan vi börja, säger hon efter ännu en tid. Våra samtal pågår längst in i Bakfickans lokaler, där det finns ett rum med en skjutdörr som går att dra igen. Där är det tyst

– För att bli älskad måste man acceptera att bli slagen, så var mitt liv under lång tid. Idag har jag funderat mycket över hur jag kunde sänka mig så lågt. Hur kunde jag acceptera en sådan förnedring? Till slut skaffade jag en egen bostad efter att ha flyttat ifrån en man.

– Mitt i natten vaknade jag av det bultade våldsamt på dörren. Jag hörde hur dörren brakade och knakade. Det hördes hur någon försökte ta sig in genom att bryta upp den. Av hans skrik genom brevlådan förstod jag vem det var. Mannen jag lämnat.

"Vad gör jag nu?"

– Plötsligt flög dörren upp, där stod han i dörren med en yxa. Jag bodde på tredje våningen. Som han såg ut förstod jag hur det skulle sluta. Jag rusade till balkongen och hoppade från tredje våningen. Grannarna larmade. Jag låg kvar på backen när polisen kom, det gick inte att stiga upp. De frågade vad som hänt. Sedan rusade de in i huset och tog mannen.

– Efter det återkom en ständig tanke "Varför hoppade jag? Om jag undvikit det hade inte polisen kommit för att gripa honom, då hade han klarat sig." Högre värde än så hade jag inte inför mig själv. Trots att han såg ut som om han skulle slå ihjäl mig var det jag som skulle skydda honom.

– Efter att jag lämnat honom tog det mig tio år av livet, fyllt med bitterhet, hat och rädsla, innan jag orkade komma igen som en kvinna med självkänsla. Inte förrän då kunde jag tänka "Utan att hoppa hade jag kanske inte överlevt."

Att nå så långt i berättelsen tar några timmar. Fortsättningen handlar om de förnedrande sexuella handlingar mannen dessförinnan hade utsatt henne för. Så vidriga att de ofta saknar ord för att beskrivas. "Det klarar jag inte." Bilderna som framkallas på näthinnan får hennes ögon att tåras.

– Han skulle äga mig, allt kretsade kring honom, jag var en sexuellt utnyttjad dörrmatta. Min självkänsla var utplånad, kanske var det därför jag stannade kvar. Jag trodde mig inte klara ett eget liv. Han visste det och utnyttjade att jag hamnat i en beroendeställning. Ville vi festa löste han det. På annat sätt kan jag inte förstå hur jag stod ut med förnedringen – jag var beroende av alkohol som han ordnade.

Två dagar senare återupptar vi samtalet. Inför det har vi bestämt att försöka tala om lycklig kärlek. Kvinnan berättar om en annan man, inför vilken hon kände kärlek. Efter fem månader var hon gravid. Drygt tre år senare hade de fått tre barn.

– I början var jag mycket rädd för att leva i ett nytt förhållande, samtidigt var jag rädd för att leva ensam. Med

honom var det kärlek. Jag blev varm i hjärtat när jag såg honom, han fick mig att le och skratta. Han hade mycket kroppskontakt, lade sin hand på min axel eller runt midjan – rörde vid mig – utan att det skulle sluta med något sexuellt. Han gav mig en trygghet jag aldrig tidigare upplevt. Nu när jag tänker på det kan jag fortfarande känna kärleken när han var med på förlossningarna. Jag var glad över att ha mött en man som ville hjälpa mig när barnen föddes. I det umgänge jag är idag är det ovanligt med sådana män, de undviker förlossningen och börjar fira innan barnet är fött. Jag är lycklig över allt gott han gett våra tre barn.

– Efter fem år var det jag som lämnade honom. Jag vet inte varför, var det för att jag ville börja dricka igen som jag svek honom och barnen? Eller var jag för trasig och förstörd av tidigare relationer för att kunna leva i en familj? Var det så att jag inte klarade av att leva ett vanligt liv där man inte vara beroende och i underläge? Trots att han både älskade och respekterade mig. Jag var lycklig. Ändå ville jag ut och dricka. Inte bara festa en fredag eller lördag, utan mer än så. Det går inte när man sitter med en man och tre barn.

En lång stund talar vi om kvinnan gjorde ett val när hon svek mannen och barnen. Hon säger att det fanns ett val – en möjlighet att stanna kvar eller gå. Hon valde att gå.

Dagen därpå ses vi igen. En sak sades inte igår. Hon vill fortsätta tala om valet hon gjorde. Var det ett fritt val?

– Jag vet att jag blir en dålig mamma om jag går ut och super. Jag har en man som älskar mig och som jag älskar. Ändå går jag ut och dricker. Varför gör jag det valet?

– Jag visste absolut vad jag gjorde, mina vändor var vidriga. Alkoholen vann. Vi separerade och efter ett tag festade jag veckans alla kvällar. Jag visste exakt vad mina barn upplevde. Jag hade själv upplevt det som barn, de kände samma sak som jag. Ändå utsatte jag dem för sveket.

– Min mamma var gravt alkoholiserad när jag var barn. Vid 13 år utsattes jag för ett övergrepp, jag var full när det hände. Min mamma frågade "Är du säker? Du var ju full." Jag svarade

"Jag är säker." "Eftersom du var full kan vi inte göra något." Hon stod inte upp för mig. Var det ett val när jag valde bort min familj? Ibland vet jag inte. Visst gjorde jag ett val, samtidigt kan jag ibland se att det inte fanns något alternativ.

När jag var 16 år och flyttade hemifrån var mitt dyraste och heligaste löfte att jag aldrig skulle bli som min alkoholiserade mamma. Jag stängde ute min mamma och klippte kontakten nästan helt under många år.

– När jag själv svek mina barn började jag långsamt förstå min egen mamma och varför hon varit så avtrubbad mot mig. Jag tvingades för första gången inse att jag var alkoholist. Varför följde jag i hennes fotspår när jag av egen erfarenhet hade upplevt konsekvenserna?

– En dag ringde jag min mamma och berättade att även jag var alkoholist. Trots att det bara var i telefon vi talade med varandra blev det för första gången i livet ett nära möte mellan henne och mig. När jag var riktigt liten hade jag en gång sagt "Jag älskar dig mamma!" aldrig en gång till sa jag samma ord. Jag hade aldrig sett henne i tårar. Nu hördes hennes gråt i telefonen. En vecka senare fick jag ett paket med posten, det var fyllt med böcker som Anonyma Alkoholister använder, då gick jag själv med i AA. Mitt i det hemska ville hon mig väl. Jag kunde förlåta min mamma.

– Under de tre år hon fortsatte att leva hade vi en hyfsat bra relation. Nu kunde jag återigen säga "Jag älskar dig mamma!" När hon dog kände jag riktig sorg, trots allt.

Vid vårt sista samtal om kärlek talar vi om nuet. Barnen är över 20 år och hon har nära kontakt med dem. Nästan dagligen talar de med varandra. Hon lever ett nyktert liv och har ett arbete. Hon lever ensam, är inte beroende av en man. Och kärleken? Jo, den finns där.

– Det går inte att överleva utan kärlek, men den finns på så många olika sätt. När jag möter mina barn blir jag varm i bröstet. När jag tänker på barnens pappa känner jag en enorm

tacksamhet för att han funnits och fortfarande finns för mina barn. Förra julafton var han och hans nya kvinna hemma hos mig. Mina tre döttrar var där, två av dem har killar. Jag såg hur de kärleksfullt smekte sina män på exakt samma sätt som deras pappa gjort i hela deras liv. Den julaftonen är en av mina vackraste minnen, där kärlek handlar om trygghet mellan människor, att alla har samma värde och att man visar varandra ömsesidig respekt.

– Idag är jag en stark kvinna med självförtroende och självkänsla. Det har varit en lång resa för att nå dit. Jag har genomgått en lång behandling, fortsätter att besöka Anonyma Alkoholister och är ödmjuk och tacksam över det liv jag trots allt nu fått. Nu lever jag ensam och bestämmer själv över dagen. Ändå kan jag ibland drömma om en man. Alla vill väl ha kärlek? Om gemenskapen att ha någon att tala med när man vaknar på morgonen, där man ger varandra kärlek som bygger på trygghet.

leif.stenberg@telia.com